

„Hvad er Socialisme?“

Ærede Partifælle H. M. Jacobsen!

Undertegnede ser i »Føroya Socialdemokrat«, at De hos Læserne efterlyser Svar paa ovenstaaende Spørgsmaal. Jeg kan ikke nægte, at dette forandrede mig ikke saa lidt, idet jeg med nogen begrundet Ret maa kunne gaa ud fra, at der ikke kan raade Tvivl om dette Spørgsmaal hos en Forklarer og Formidler af Socialismens Ideer, praktiske Maal og Midler.

Jeg forstaa, at Deres Spørgsmaal for en Del er dikteret af en Utilfredshed med den — lad os sige mere haardhaendte Kritik af de bestaaende Samfundsforhold, som jeg med flere har tilladt mig at fremsætte i »Úr Suduroy«-Siden i F. S. Det er da baade rimeligt og naturligt, at jeg som en, der igennem mange Aar har staaet i de danske Socialdemokraters Rækker, faar Lov til at føje et Par Bemærkninger til Deres Artikel. De danske Socialdemokrater eller den »danske Socialisme« synes aabenbart at forekomme Dem mindre heldig til den færøske Arbejder og Fisker. Et for mig uforstaaeligt Standpunkt. Thi, er ikke alle Socialdemokrater internationale i deres Ideologi? Er der en Forskel imellem en færøsk, dansk, kinesisk, russisk eller amerikansk Socialdemokrat? Jeg troede, at vi Socialdemokrater ikke indkapslede os i lokalpatriotiske, nationalistiske, chauvinistiske eller imperialistiske Stemninger og Standpunkter. Disse for Menneskeheden skillende og nedbrydende Tilhægsord har Kapitalisterne og Udhytterne betragtet som de bærende Piller i deres Politik kontra den arbejdende Klasse, der repræsenteres af Socialisterne. Hr. Jacobsen bør vi ikke være enige om, at det tjener vor Sag bedst, at vi paa det kraftigste afviser den iblandt vore Modstandere yndede Talemaade: de er ikke Færingar, men danske Socialister. Socialdemokraterne maa da i hvert Fald vide, at det er intet, der hedder at »proppe« de færøske Arbejdere med dansk Socialisme i Mod-sætning til færøsk eller anden Socialisme. Naar dette er Sandheden, maa det være meget forkert at forme sine Sætninger saaledes, at der ikke blot lades Tvivl tilbage, men at Læserne maa faa den Opfattelse, at der er noget i det, som Sambands- og Selvstyrefolkene varter op med. De færøske Socialdemokrater er ikke blot lige saa gode Færingar som nogen, men bedre og det just i Kraft af, at de er fælles med de danske saa vel som alle Verdens socialdemokratiske Arbejdere om Socialismen. Kampaaet er jo: Proleterar i alle Lande forener jer! Jeg vil tro, at det, De tænker paa, er at Socialiseringen af Samfundet, som er Socialismens Hovedide, ikke kan ske paa just den samme Maade i alle Lande.

ÚR SUDUROY

Dette er rigtigt. Men det er derfor ikke urigtigt, men lige fuldt aldeles paakrævet, at de færøske Socialdemokrater, Arbejdere og Fiskere lærer at kende de Goder og Rettigheder, som Socialdemokraterne og Arbejderne har opnaaet ved sejr og haard Kamp i andre Lande, hvor Socialismen er kommet længere frem imod Maalet, end hvad Tilfældet er paa Færøerne, hvor Socialismen faktisk først nu er i sin Vorden. Det, som andre Landes Arbejdere har opnaaet, maa den færøske Arbejder og Fisker sætte sig som Maal at naa i en eller anden Form alt efter som det nu kan lade sig realisere paa Færøerne. Lad os tage et Eksempel. De danske Arbejdere har deres Arbejdslosheds-Understøttelse, Invalidrentelov, forholdsvis gode Aldersrentelov og andre sociale Hjælpeforanstaltninger. Den færøske Arbejder, der intet har af dette, har absolut godt af at vide, hvad deres danske Kammerater har tilkæmpet sig, saa de kan tage Lære deraf. Dette, at de tager Lære deraf, vil fornuftigvis ikke sige det samme, som at de skal ordne disse sociale Hjælpeforanstaltninger paa netop den samme Maade som man har gjort i det bedre bemidlede Danmark. Det er selvfølgelig heller ikke de færøske Socialdemokraters Mening. I Erkendelse af, at der vrimer med Opgaver for Arbejderforeninger, Føroya Fiskimannafelag, Kommunerne, har det færøske Socialdemokrati saaledes paa sit Program, at der skal udføres positivt Arbejde for Arbejdsloshedsunderstøttelsen, naar denne indføres paa Færøerne. At den færøske Arbejder, der gaar arbejdslos, trænger til Understøttelse i Lighed med den danske, svenske og norske Arbejder kan der vel ikke herske Uenighed om mellem Dem og mig.

Den færøske Arbejder og Fisker trænger saa haardt som nogen til Socialisme. Et af de formeste Midler til at vække den færøske Arbejder og Fisker til at kræve et socialiseret Samfund er at fortælle dem, hvad deres danske, norske og svenske og andre Landes Kammerater har tilkæmpet sig. De har kæmpet og ikke levet for Modstanderne. Og uden Kamp, uden en sandfærdig ofte haardhaendt Kritik af de bundretfærdige Samfundsforhold paa Færøerne opnaar den færøske Arbejder og Fisker ikke de Goder og den Ret, som han ønsker og kan faa, saafremt han skal komme til at leve under menneskelige Kaar. Er De Hr. Jacobsen af en anden Mening, maa jeg som Arbejder og Socialdemokrat beklage det.

De, Hr. Jacobsen, synes at nære kun lidt Tiltro til den færøske Arbejders og Fiskers Mo-

denhed til i det hele taget at modtage Impulser og Lære udefra. Det gør mig ondt, at De i den Grad skal udtale Frygt for at lade Færingerne komme i Berøring med »dansk Socialisme«, at De sammenligner det med at give Smaabørn dødbærende Vaaben i Hænde. Nej, nej, Hr. Jacobsen, dette passer ikke. Den færøske Arbejder og Fisker er da ikke nogle Pattebørn, men lige saa modne som andre Landes Arbejdere til at optage Diskussionen om Socialismen og de forskellige Veje og Maader til at realisere den paa. Mig bekendt findes der ingen Analfabeter paa Færøerne — de imbesile selvfølgelig fra-regnet, de findes i alle Kultursamfund.

Jeg kan ved Breve fra Masser af Arbejdere rundt omkring paa Færøerne dokumentere, at der er ingen Grund til at betragte den færøske Arbejder som umoden til at stifte Kendskab med de socialistiske Strømninger rundt omkring i Verden. Jeg tror, at de, hvad angaar Modenheden til Overvejelse af Samfundets mange Problemer fuldt ud kan staa Maal med alle de skandinaviske Landes Arbejdere, — og de synes at staa højest i Verden. Det vilde derfor glæde mange med mig, om De Hr. Jacobsen ændrede Taktik og tog Grovhovelen og hovedle los paa alle Samfundets Skævheder heller end at ryge Fiskespiben med Modstanderne og gøre Forsøg paa at komme i deres Kridthus. En retfærdig og velmenende Kritik indenfor vore egne Rækker er af det gode. Men det forekommer mig, at De har overskredet Grænsen. Dette maa jeg protestere imod. Deres idelige Hug til Deres egne synes formelig at have en sygelig Tendens, idet Kritikken som oftest er baseret paa Misforstaaelser og Insinuationer. Dette Forhold kan aldrig gaa, hvorfør jeg paa Deres Opfordring maa udtale som min Mening, at en Fordømmelse af denne Deres Taktik og Politik i Forbindelse med Deres Pasivitet over for Modstanderne og den kapitalistiske Samfundsordning er fuldt ud retfærdig. En Socialdemokrat maa holde Programmet, kæmpe for det og med alle til Raadighed staaende Midler bekæmpe Modstanderne af Socialismen — Samfundets Socialisering. Med Tak for Optagelsen.

O. M. Schultz.

Liggjabloð og liggjabrýnir

(carborandum og onnur slog) biligt til solu.

D. J. Enni, Tvoroyri.

Anden Adresse Hr. „N.“

I »Føroyatíðindi« Nr. 27 af 1. Juli har en Hr. »N.« bærer mig med et af de mindre præsentable Angreb, som er karakteristiske for de i vore Blades Journalistik efterhaanden ret mange anonyme Personer, der ønsker at øve de for »Mørkemændene« velkendte lyssky og nedbrydende Gerninger.

Anledningen til dette sjofle Angreb har Hr. »N.« søgt sig i en i Københavns Socialdemokrat staaende Kronik af den 26. Juni af en dansk Arbejder Hr. Harald Hansen, der giver de danske Læsere et Overblik over Arbejdernes og Fiskernes Kaar paa Færøerne, saaledes som han har lært dem at kende.

Hr. Hansen er ingen ræd Mørkemand, der ikke som Hr. »N.« tør lægge Navn til det, han skriver. Han er følgende i

Stand til at forsvare sig selv og behøver hverken mig eller andre til at gaa i Brechen for sig. Hr. Hansen vilde ogsaa føle det som noget selvbestaltet, om jeg gjorde det, idet jeg aldrig har haft den Ære at udveksle et Ord med Hr. Hansen og folgelig ikke haft Lejlighed til at diskutere færøsk Politik og Arbejdsforholdene heroppe i Almindelighed med ham.

Nr. »N.«s Angreb er af den Karakter, at det ligger under min Værdighed at indlade mig paa et uforligt Svar. Jeg skal dog tillade mig at henlede Hr. »N.«s Opmærksomhed paa, at han, saafremt han fortsætter i den »Jargon«, han er begyndt med, er en meget daarlig Talsmand for den Stand, han paatager sig at forsvare. Slige »efteje« Angreb paa herværende Arbejderforenings Formand og Arbejderne i Almindelighed kan kun tjene at fremme just det, som hæderlige Købmænd og Arbejdsgivere samt Arbejdere ønsker at undgaa, nemlig Uddybning af Kloten imellem de to Stænder.

Erik Larsen,
Formanden for Arbejderforeningen
»Fylking«.

Heilir hövdingar, Tórstein, Janus og Kristjan, heilir a la Hitler, Göring og Goebbels!

Stórir menn, teir Tórstein, Janus og Kristjan? Og hví skulu vit ikki hava stórar menn eins væl og onnur lond? Hitler! Göring! Goebbels! Hvat siga tit um hesar sum fyrmynd? Stólt og stórt at okja talið! Ekkóid dunar í hvorjum verðsins fjalli frá hesum monnum. Tað er rimiligt, at tað — ekkóid — eini ljóðar úr Føroya fjøllum. Jú, jú! Hvussu fá tækir vildu vit Føroya synir og dotur ikki verið, um vit ikki eins óg øll verðin — minst til tað: *all verðin* — hoyrdu hetta stórmanna dun úr Munkinum til Risan og Kellingina, ikki at tala um Klakkin, ja hvussu oyði og tómt vildi tað tá ikki verið á Føroya steinum, flotum og fjøllum!

Av sønnum var tað góð stund, okkara gævastund, tá ið vit á fyrsta sinni hoyrdu hetta hetjund stíga upp um Vardan, Kambin og Reynina. Á loftsins bylgjum kastast nú hetta sigursins dun og rómar út aftur um heimn, stórrí og sterkari, nýføtt og skírnað á Atlants víddum og veldi. Ein stórflingur klongur ljóðar í ovrunum:

Tórstein, Janus og Kristjan,
a la
Hitler, Göring og Goebbels!

Hitt triðja ríkið er komið til okkara! Føroya triðja ríkið. Hin æviga zera er signin av Blokkshjargarhæddum — *tí okkara!*

Og stórt skal kappum svarast! Óvættini skulu rúka. Landsins vanskírdá stjórnarborg skal reinskast. Hvort eitt einasta

ómenni, ið nú misprýða og skemma stjórnarsæti landsins, hvort eitt skal út. Ikki eitt einasta skal eirast, nei, ikki eitt undirmálarar sum teir allir eru — út, út og fyri bakkan!

Ein nýggj tíð! Eitt nýtt ríki! Glæsiligt og herligt. Og glæsiligt og stórbær skal stjórnarborgin vera. Borg skal byggjast undir harplátt og fánfáru. A myrkari nátt og í norðanstormi skal hetta lásurus av eini lótingsins-smáttu skreðast niður, rívast av grundum. Hvort stovfun skal stormurin blása út av Føroyum, ikki eitt dums skal finnast eftir av landsins skemdartíð. Njarðgudurinn skal oysa og loysa havið til við veldisins vreiði at fara burtur rovíni av tí gamla, tí rotta og maðketna!

Ja, borg, stóra og prýðiliga, sámiliga fyri hövdingar, verða menn at byggja. Føroyingar skulu kenna at teir eiga hövdingar, ið hövdingaliga ráða. Stórflingur skulu teir taka veldið; himmalin skal vera eitt norðlýssihav, og fjøllini, floturarnar, hvor goða og smátta skulu kyndast við faklum, tá ið teir ríða, trýmenningarnir við fylgi teirra, ríða inn í landsins stjórnarborg. Hvort mannkyn — kvinnunum somir at vera innandura — hvor ariussagur og unglingi skal á tjóðarinnar gitnarstund hevja stálsett armar í herrópinum:

Heilir teir stóru, Tórstein, Janus og Kristjan!
Heilir a la Hitler, Göring og Goebbels!

Harvið verður hitt gamla horvið við tí smáa, fáa og lága.